

ÇANAKKALE'DE KATI ATIK SORUNU

Aziz AKBABA, Celal PENBEGÜL, Deniz Can SERÇE, Erkul Faruk KARACA,
Serhat ÖNCÜ, Taylan Özgür ERGEN
ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ JEOGENÇ, ÇANAKKALE

Dünya nüfusunun hızla artmasına bağlı gelişen çarpık kentleşme açmazı, sanayinin düzensiz yayılımı, eğitime ayrılan bütçelerin nüfus artışına cevap verememesi, bilinç yetersizliği! genel bir çevre sorununu tetiklemektedir. Şu anda insan yaşamını ve doğal dengeyi tehdit eden birçok çevre sorunu bulunmaktadır. Buna karşı alınan önlemlerin yetersiz kalması, meslek odalarının ve sivil toplum örgütlerinin bu konuyu teşhir etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu aynı zamanda duyarlı bireylerin üzerine düşen bir görevdir.

Bu konuda biz üzerimize düşen görevi katı atık depolama sorununu (özelde Çanakkale) ele alarak irdelemeye çalıştık.

Katı Atık Sorununa Genel Bakış

Türkiye'de yılda yaklaşık olarak 32 milyon ton atık üretilmektedir, bu kişi başına yılda 0,45 ton atık ürettiğimizi gösterir. Türkiye'deki yaklaşık 3225 belediyeden sadece 160 tanesi evsel katı atığını düzenli bir depolama sahasında depolamaktadır. Diğerleri ise;

- Açık arazide
- Yerleşim alanlarına çok yakın sahalarda
- Deniz, göl ve dere yataklarında depolanmaktadır.

Türkiye'de düzenli depolama sadece İstanbul, İzmir, Kocaeli, Bursa, Balıkesir Denizli, Muğla, Antalya, İçel ve Gaziantep ile sınırlıdır.

Bu durum başta Çanakkale, Nevşehir, Aydın, Ankara, Trabzon, Sinop gibi tarihi, kültürel ve doğal zenginliği olan illerimizde hem sağlık hem de estetik açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Çanakkale'de Durum

Çanakkale'nin nüfusu yaklaşık 22.000'dir. Fakat üniversite öğrencilerini de hesaba katıp 35.000 olarak kabul etmek gerekir. Çanakkale'de yıllık olarak 10.250 ton evsel katı atık üretilmektedir. Yani kişi başı günde yaklaşık olarak 800 gr evsel katı atık üretiliyor.

Çanakkale'de ki vahşi çöp toplama alanının bu potansiyeli karşılaması mümkün değildir. Yerleşim alanlarına yakınlığı sağlık bakımından, şehrin girişinde olması estetik olarak sorun teşkil etmektedir. Çanakkale'deki katı atık depolama alanına dair sorunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Çöplük yangınları
- Çöplükten yayılan kokular
- Atık depolama sahasından sızan sular

Çöplük yangınları bu alanda oluşan metan gazı sıkışmasıyla, insan hatasıyla ya da ortamdaki cam parçalarının güneş ışığını merceklemesiyle oluşabilir. Bu yangınlar çöplük alanına yakın yerleşim birimleri ve ağaçlık alanlar için hayati bir tehlike oluşturmaktadır. Çöplükten yayılan kokular şehir halkını rahatsız etmektedir. Bu sahadan sızan sular, yer altı sularına karıştığı takdirde birçok kalıcı hastalığa sebep olmaktadır.

Düzenli Katı Atık Deposu Çalışmaları

Çanakkale Belediyesi tarafından düzenli depolama alanı olarak düşünülen alternatif yerlerden birisi, merkeze 12 km, havaa-lanına 15 km uzaklıkta Çanakkale-Çan yolu üzerinde bir alandır. Yapılan çalışmalar sonucu bölgenin jeolojik ve hidrojeolojik anlamda düzenli çöp sahası olarak düzenlenmeye uygun olduğu görülmüştür. AB'nin yaptığı mali yardım sonucu ve İTÜ'nün yaptığı ÇED çalışmasıyla tesisin yapıma aşamasına kadar gelinmiştir.

Kaynaklar

Çevre Bakanlığı, Doç. Dr. Alper Baba. Çevre Yüksek Mühendisi Orhan Küçükgül, Araştırma Gör. Ebru Güngör. Çevre Mühendisi Filiz Beycan